

ARREGGEL

Vidéki előfizetési árak:

Egész évre	— — —	14 korona
Fél évre	— — —	7 korona
Negyedévre	— — —	2,50 korona
Egy hónapra	— — —	1,40 korona

Politikai napilap

Felelős szerkesztő: FEHÉR ÖDÖN

Előfizetési árak helyben:

Egész évre	— — —	8 korona
Fél évre	— — —	4 korona
Negyedévre	— — —	2 korona
Egy hónapra	— — —	70 fillér

Bónis Bertalan — alispán.

Vita a megyei választások körül.

Miskolcz, február 14.

Óriási érdeklődés fordult a tegnapi megyegyűlés felé, amelynek napirendjére az alispánválasztás is ki volt tűzve. Az alispánválasztást megelőzőleg érdekes vita volt a választás folytán megüresedő egyéb állások betöltése tárgyában.

Huszthy Béla törvényhatósági tag ugyanis indítványt adott be, hogy az alispáni állás betöltésével megüresedő egyéb állások is betölthessenek az alispánválasztó közgyűlés által.

A tegnapi közgyűlésben dr. Tarnay Gyula főispán azt javasolta, hogy még az alispánválasztás előtt határozzanak Huszthy Béla indítványa felett.

Beniczky Aladár ellenzi a tárgysorozat megváltoztatását.

Kubik Béla helyesli az indítványnak a választás előtti tárgyalását.

Dr. Görgey László II. főjegyző felolvassa az indítványt.

Huszthy Béla rövid indokolással elfogadásra ajánlja indítványát.

Dr. Vadnay Tibor főjegyző alispánhelyettes, mint a közgyűlési meghívó kibocsátója kifejti, hogy a megüresedő egyéb állások mostani betöltésének törvényességéhez szó férhetne. A saját meggyőződése az volt, hogy nem a közgyűlés választhatja meg az esetleg megüresedő állásokra is. Ennek az álláspontnak az igazolására idézi a vonatkozó törvényt, amely e tekintetben világosan intézkedik. De nemcsak a törvény, hanem a józan gondolkodás is támogatja álláspontját, mert nem léven pályázat kiírva a többi állásokra, a jogosult pályázók nem is értesülhettek a pályázati alkalmáról. Hivatkozik 20 éves közéleti, köztisztviselői működésére, amelyet mindig a közérdek vezetett. E kérdésbeni felfogásánál is csak a közérdek vezette. Igazolja, hogy nem követett el kötelességmulasztást és nézete szerint ez

a közgyűlés jogérvényes választásokat nem ejtethet meg.

Bárczay László pártolja dr. Vadnay Tibor felfogását.

Kozma Elek főügyész a törvény idézésével a vonatkozó rendelkezések citálásával bizonyítja, hogy a közgyűlés betöltheti a többi állásokat is.

Bilkey Papp Mihály, majd dr. Vadnay Tibor ismét amellel érvelnek, hogy a közgyűlés jogérvényesen nem választhat.

Kubik Béla cáfolja, hogy a pályázat kiírása nélkül nem értesültek volna az érdekeltek a megüresedő állásokról. A választások megejtése mellett foglal állást.

Huszthy Béla a zárzó jogán válaszol az elhangzott beszédekre. Érveket sorol fel a saját álláspontja érdekében.

Dr. Tarnay Gyula főispán a következő beszéddel válaszolt:

A vita bezáratván, egy pár megjegyzést tartok szükségesnek. A vármegyei ügyviteli szabályok második szakasza értelmében a megüresedett alispáni állásra, a pályázatot én bocsátottam ki. Kétségtelen, hogy jogosítva lettem volna ezen hirdetésbe befoglalni azt is, hogy a megüresedő állásokra is pályázatok benyújthatók. Nem tettem. — Egyedül az alispáni állásra hirdetem pályázatot, mert oly tisztelője vagyok a megyei autonómiának, hogy több jogot nem kívánok gyakorolni, mint ami részemre előírva van. E részben a pályázati hirdetmény kibocsátását a helyettes alispánra bízom, aki ennek a kibocsátását elmulasztotta.

A vármegyei ügyviteli szabályok első szakasza azt mondja, hogy külön pályázati hirdetmény nélkül is lehet pályázati kérvényeket beadni és a megüresedett állás külön hirdetmény nélkül is betölthető. Nyilvánvaló, hogy a betöltés felől a közgyűlés határoz. Én nem ellenzem a közgyűlés határozatát, mert ezen betöltés hirdetmény nélkül csak a főispán beleegyezése mellett eszközölhető. Én a közgyűlés határozatához, ha úgy szólna, a magam részéről is hozzájárulok.

Tényleg e határozatnak lesz egy szépséghibája. A választást közgyűlési tárgysorozatba kellett volna iktatni, az előirt törvényes határidőn belül. Ez nem történt meg. Ez okból a közigazgatási bírósághoz felebbezés is nyújtható be. De hogy a bíróság miként fog,

a felforgó körülmények méltatása mellett határozni, azt előre megjósolni senki sem illetékes.

Időközben pályázati kérvények is érkeztek be. Én ezeket a pályázati kérvényeket ezennel bemutatom. Ily pályázati kérvények: Bónis Aladár, Zsóry Lajos, Zombory Zoltán, Maklár Dezső, Kovács Loránt, Majthényi Ernő, Fekete László, Nyilas Ferencz, Sáfány Jenő. Felteszem tehát a kérdést, kívánja-e a közgyűlés, hogy ezen pályázati kérvények alapján a választás ezen közgyűlésen megejtessék. Azaz elfogadja-e a közgyűlés Huszthy Béla indítványát vagy sem?

A közgyűlés túlnyomó többsége elfogadta Huszthy Béla indítványát.

Következett az alispánválasztás

A kijelölt bizottságba a főispán delegálta: Brezovay Lászlót, — Huszthy Bélát és Prónay Endrét. A közgyűlés — Huszthy Béla indítványára bevalasztja: Kubik Bélát, Gyürky Gyulát, Deák Gyulát.

A kijelölt bizottság első helyen kandidálja dr. Vadnay Tibor főjegyzőt, második helyen Bónis Bertalan főszolgabíró.

A főispán eirendeli a szavazást, amely két bizottság előtt folyik.

A szavazás. Kiss László plébános hirdeti ki a választás eredményét. Leadott összesen 292 szavazat. Ebből nyert: Bónis Bertalan 218, dr. Vadnay Tibor 74 szavazatot s így Bónis Bertalan 144 szótöbbséggel alispánválasztott.

A közgyűlés lelkes éljenzéssel fogadta a választás eredményének kihirdetését.

Bónis Bertalan leteszi az alispáni esküt.

Az új alispán üdvözlése.

Dr. Tarnay Gyula főispán ezzel a beszéddel üdvözlö az új alispánt.

Tekintetes Törvényhatósági Közgyűlés!

Az alkotmányos jogok gyakorlásának egyik legszebb módja az, midőn intelligens, szabad polgárok szabad elhatározással, önzetlenül a törvh. közgyűlésén önmaguk választanak felebbvalót és első tisztviselőt.

De a hivatalos téren sem ismerem kötelességet, mely nagyobb teherrel sulyosodnék az ember vállaira, mint az, melyet a

független polgárok által szabadon választott tisztviselő önként vesz magára.

Ön ismeri jól ezen kötelességek súlyát, mert hiszen Borsodmegye egyik legnagyobb járásának volt 18 éven keresztül főszolgabírája. Hogy ezen felelősségteljes, nehéz állásban, mint választott tisztviselő, miként felelt meg elvállalt nehéz kötelességeinek? — a fölött ezen választó közönség a mai közgyűlésen mondott illetékes ítéletet. Önt alispánválasztotta.

A választás tényében azonban nemcsak a multa vonatkozó kritika, hanem a jövőt megillető bizalom is megnyilatkozik. Kifejezi ez a bizalom egyrészt azon meggyőződést, hogy Ön újabb, díszes és nehéz állásban is képes lesz megfelelni a jogos követelményeknek; de kifejezi ezen bizalom másrészt azt is, hogy ezennel a felelősség közigazgatásunk általánosan elismert jóságáért, — nivójának fentartásáért teljesen Önre fog nehezedni.

A bizalomnak szokatlan módu, fényes megnyilvánulása kétségtelenül szép jutalma az elmúlt hivatali tevékenységének; de egyszerűsége ösztönző rugó is arra, hogy Ön továbbra is lamkadatlanul, fáradságot nem ismerve, kényelmet félretéve haladjon előre és igyekezzék elhárítani a nehézségeket, melyek e törvényhatóság boldogulását netalán megátolják. A törvényhatóság közönségének bizalma Önt sokra jogosítja, de egyszerűsége sokra is kötelezi.

Feljogosítja Önt a bátor kezdeményezésre; feljogosítja az egyetértő polgártársak mindennemű segítségének igénybevételére; — feljogosítja, hogy mindig nyíltan és egyenesen haladjon a kitűzött cél felé. De egyszerűsége kötelezi is Önt e bizalom a fokozott, kitartó munkára, a kor eszméinek megértésére, megvalósítására, az alkuvást nem ismerő szigorra és felügyeletre.

Ön egy modern, rendbehuzott közigazgatási gépezetnek vezetését veszi át. Elvárjuk és föltételezzük önről, hogy ezen gépezetet rendben tartja s hogy bir mindazon követelményekkel, melyek a gépezet rendbentartására szükségesek. Feltételezzük ezt a megye szolgálatában eltöltött hosszú szolgálatai alapján. Ezen hosszú szolgálatokat akarta a törvényhatóság a mai választás által elismerni, a nélkül azonban, hogy ezen elismerés a tisztakar más ki-

HILOCZKY ANDOR vízvezeték és csatornázási vállalata Miskolc, Kazinczy-u. 22

Előállítás minden e szakmába vágó munkálatokai, házi vízvezeték, költésvesztéssel díjtalanul szolgálók. • és csatornázását, fürdő-szobák és angol clozettek berendezését

váló tagja érdemének megkisebbitése akarna lenni.

A kort és a hosszú szolgálatot tiszteljük meg Önben, mely nagy időre nem zárja el az utat más jogos igények kielégítése elől sem.

Ezen körülményekre való tekintettel örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy kifejezzem elismerésemet azon választó közönség előtt, mely kipróbált, bár öregedő munkáját is megbecsüli, nagy bizalmával felkeresi s ezen bizalommal bátorítani és megjutalmazni is tudja.

Bennünket alispán ur! a hivatalos ténykedés ezer szála köt össze. Működésünk természeténél fogva naponként egymásra utal. Célunk egy: a törvényhatóság haladásának biztosítása. E cél elérése és biztosításának magával kell hoznia a munkatársak egyetértését. Én biztosíthatom alispán urat, részéről mindig a legteljesebb bizalom és támogatással fog találkozni. Fogadja tehát új állásában úgy az én, mint a törvényhatósági közönség igaz jó kívánatainak nyilvánítását.

Örömmel nyujtom át Önnek Borsodvármegye jogainak és hatalmának szimbólumát: e pecsétet. Öszintén kívánom, hogy alispáni működése legyen oly sikeres mint amennyire fényes és kiütközött azon bizalom, mely sugaraival megaranyozza új pályájának virradatát!

Alispáni beköszöntő.

A nagyhatású főispáni beszéd után, Bónis Bertalan alispán mondta el alispáni beköszöntőjét. Mindenekelőtt köszönetet mondott a bizalomért majd így folytatta:

Szemem elől soha sem fogom téveszteni, hogy én e vármegyének választott első tisztviselője vagyok, s az ebből folyó kötelezettségek fogják minden lépésem vezetni s ez lesz irányítóm a megye közügyeinek intézésében és érdekeinek előmozdításában.

A vármegyei önkormányzat csorbítatlan fenntartása felett örködni fogok, azt minden támadástól meg fogom védeni.

Pártpolitikai kérdésekben, a törvényhatósági bizottság azon helyes, hazafias fennkölt eldját követendem, melyet megválasztásomnál tanusított azzal, — midőn pártkülönbség nélkül, nem tekintve politikai hitvallásomra, csupán a közérdek, a közigazgatás érdeke szempontjából támogatott.

Az ország törvényei részemre jogokat és köteleességeket irnak elő az én becsületes hivatásom az egyén jogos lelkiismereti szabadságának tiszteletben tartása mellett azok igazságos teljesítése.

Idegen befolyások előtt meghajolni nem fogok s azt a hatalmat melyet az alispáni állással kezembe méltóztattak adni, részrehajlás nélkül mindig Borsodvármegye és e vármegye közönségének javára fogom felhasználni.

Miután az ország ereje és önállósága, közgazdasági fellendülésétől társadalmi helyes értékétől és kulturfokától függ, teljes erőm-

ből igyekezni fogok mindazon tényezőket a melyek ennek megvalósítására vezetnek, előmozdítani és hathatósan támogatni.

A szociális szempontokat, melyek vezető állásom egyik legfontosabb részét képezik, azon komoly lelkiismeretességgel fogom kezelni melyet ezekhez a korszaknak megkíván.

Igerem, hogy ezen kérdésben az alispán törvényes szempontjait szívemmel is mérlegelni fogom, kijelentvén azt is, hogy jogokat, csak mások jogainak építésben tartásával engedek érvényesíteni.

A vallásfelekezeti közötti békét, mely ugyan Borsodvármegyében mindig példás volt, ápolni fogom, s az egyházaknak, iskoláknak vallásfelekezeti különbség nélkül, ha jogos igényeik előmozdításában reám szükségük leend, mindenkor készségesen fogok rendelkezésükre állani.

Teljes igyekezettel örködni fogok afelett, hogy vármegyénk közigazgatása, ezután is jó, kifogástalan, gyors és igazságos legyen, hogy ez által különösen a nép alsóbb rétegei, amely a hatóságok támogatására, tanácsára a legjobban rá van utalva, a közigazgatási hatóságokban tanácsadóját, támogatóját ismerje fel.

E tekintetben magam is jó példával kívánok előljárni, s a hozzám fordulóknak mindig készséggel fogom ügyes-bajos dolgaikban a szükséges utbizárazítást, — felvilágosítást vagy tanácsot megadni.

A vármegye képzett, szorgalmas, hazafias tisztviselőikarát, a kikkel évek hosszú során keresztül együtt működtem, mint továbbra is munkatársaimat üdvözlöm, kérve őket, hogy új állásomban legyenek őszinte, kitartó munkatársaim, hogy együttes, — odaadó, egymást megértő, egymást őszintén támogató, szoralmask munkával szolgálhassuk e vármegyénk Borsodvármegye közügyeit.

A vármegye közgyűlési jegyzőit karát, akiket köztük töltött hosszú szolgálati időm alatt, nehéz állásukban önfeláldozó munkásságukért, hazafiaságukért mindig megbecsültem, irántuk mint a közgyűlési közgazgatás fontos tényezői, mint képzett és szorgalmas tisztviselői iránt új állásomban is teljes jóindulattal fogok viselkedni.

Méltóságos Főispán ur! Tekintetes törvényhatósági bizottsági közgyűlés! Nehéz és felelősségteljes állásomban becsületes törekvésem érdekében, a méltóságos Főispán ur és tekintetes törvényhatósági bizottság nagybecsű támogatását kérve, magamat a vármegye egész közönségének eddig tanasztott jóindulatába, — szeretetébe ajánlom.

Hosszantartó lelkes éljenzés és tans követte, a fetezésnyilvánításoktól sokszor megszakított alispáni beköszöntőt.

A REGGEL telefonszámai:
Szerkesztőség 315
Kiadóhivatal 114

A vasgár idecsatolása.

Gróf Haller József visszavonta indítványát.

Miskolcz, február 14.

Nagy port vert fel az utóbbi napokban az indítvány, amelyet dr. gróf Haller József országgyűlési képviselő adott be a megye törvényhatósági bizottságához a diósgyőri vasgár Miskolczhoz csatolása e. len.

Közben dr. Tarnay Gyula főispán a megye érdekeire is teljesen megnyugtató nyilatkozatot tett kijelentvén, hogy ez a kérdés a távol jövőé ugyan, de a megye érdekeit mindig védeni fogja.

Dr. gróf Haller József megnyugodva a főispán kijelentésében, **indítványát visszavonta.**

Dr. Görgey II. főjegyző ismertette dr. gróf Haller József orsz. képviselő indítványát és annak indokolását, amely ellenzi a vasgár Miskolczhoz való idecsatolását, — szemben a főispán programbeszédében kifejtett állásfoglalással. Az állandó választmány javasolja, hogy a közgyűlés térjen napirendre az indítvány felett.

Dr. gróf Haller József kijelenti, hogy az indítvány indokolását már az állandó választmányban előadta. Indokolását fenn is tartaná, de közben dr. Tarnay Gyula főispán az ügyre nézve nyilatkozott. Kijelentette ugyanis, hogy az ügy csak a távol jövő kérdése és különben is e kérdés nem lesz megoldva anélkül, hogy a vármegye jogos érdekei a legmesszebbmenően meg ne védelmeztessenek. Ez a főispáni kijelentés megnyugtatta s így visszavonja indítványát.

Kubik Béla nem látja így a kérdést simán elintéztnek.

Dr. Tarnay Gyula főispán felszólalása után a közgyűlés **egyhangulag tudomásul vette az indítvány visszavonását.**

A választói reform és a vármegye.

Miskolcz, február 14.

A vármegye közgyűlése tegnap tárgyalta a választói reform kérdését.

Dr. Vadnay Tibor főjegyző előadói javaslata szerint az 1910. évi február 11-én tartott közgyűlés Udvarhely- és Turóc vármegyéknek a választói reform ügyében megküldött átiratai folytán azon határozatot hozta, hogy törvényhatóságunk köteletségének ismeri a választójog reformjának mélyreható, állami és társadalmi létünk fejlődésére oly nagy fontosságú kérdésével behatóan, tárgyaláson és a tárgyalási anyag teljes ismerete után foglalkozni. De az akkori időpontot nem találta alkalmasnak arra, hogy tárgyalás

eszmecserét folytathasson ezen kérdésben és tényleges javaslat sem feküdt akkor előttünk, melynek részleteit elbírálnánk. **Annak elvi kijelentésével tehát, hogy a választási jog reformját a magyar nemzeti szupremácia és az ezt kifejező értelmiség föltétlen érvényre juttatása mellett kívánja megvalósítani,** azon alkalommal a kérdés részleteibe nem bocsátkozott, hanem ezt akkorra halasztotta, amikor annak tárgyalási anyaga is rendelkezésre áll.

Most, hogy a választási reform a parlament előtt van, az alispán-helyettes — miután az ügy pártpolitikai kérdéssel van kapcsolatban — előadói javaslat mellőzésével, terjeszti a kérdést a közgyűlés elé.

Az állandó választmány javaslata a következő:

Az előjelzett határozatunkkal kimondottuk, hogy ezen nagyfontosságú kérdéssel oly időben kívánunk foglalkozni, midőn annak tárgyalási anyaga is rendelkezésre áll. Állandó választmányunk javaslata szerint is azonban **együttal is napirendre térünk a kérdés felett,** mert az összes illetékes tényezők kijelentése szerint a benyújtott törvényjavaslaton még sok és lényeges változás eszközölhető és még mindig nem áll előttünk tisztán azon tárgyalási anyag amely felett véleményt nyilváníthatnánk.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta az állandó választmány határozatát.

Felolvasó est az Iparoskörben.

Dr. Sipos Aladár előadása.

Miskolcz, február 14.

A Miskolczi Iparoskörben tegnap este nagyon érdekes és tanulságos előadást tartott dr. Sipos Aladár, a kassai kereskedelmi és iparkamara nagyképzetségi jeles titkára. Az ipartestület nagyterme egészen megtelt érdeklődő szép közönséggel és különösen nagyszámban volt képviselve a miskolczi iparosság. A megjelentek sorában ott láttuk: dr. Nagy Ferenc polgármestert, Radwány Isvánt, Pfliegler Ferenczet, Schrecker S. Lipót, Neumann Adolfot, Szombathy Sándort, dr. Hodobay Sándort, Szombathy Lászlót, dr. Sugár Ignácot, Szilágyi Miklóst, Szendi Lajost, Hercz Jenőt és még igen sok tagját társas életünknek.

Dr. Sipos Aladár az Iparoskör elnöke, Szendi Lajos üdvözölte meleg szavakkal és felkérte őt előadása megtartására.

Dr. Sipos Aladár a kassai kereskedelmi és iparkamara titkára az ipar fejlődéséről tartott több, mint egy óráig nagy tanulmányra és kiváló képzettségre való szabadelőadásban felölelte az ipar fejlődését a legprimitívebb kialakulásától egészen a mai napig. — Szép és tanulságos példákkal mutatta be az ipar fejlődésének különböző fázisait egyes korszakok-

Weisz Teréz
gőzmosó- és vegytisztító gyára

Gyár és főüzlet: Arany János-u. 3. — Flók-üzletek: Munkácsi-u. 1., Városháztér 16., Széchenyi-u. 19-21. (Weidlich-udvar), Sörház-u. 2.

ban és a történelemben szerepet játszó nemzeteknél. Befejezésül pedig a magyar ipar fejlődését érintette és kiterjeszkedett Miskolcz város iparosságának jellemzésére.

Lelkes előadás és taps kísérte az előadót, akit a jelenlevők nagy sikerrel szívesen hallgattak meg. Az iparosság köszönetét Pfliegler Ferencz ipartestületi elnök tolmácsolta bensőséges szavakkal.

Választások a megyénél.

Az új mezőkövesdi főszolgabíró Uj szolgabíró.

Miskolcz, február 14.

A tegnapi megyegyűlés betöltötte az alispánválasztás folytán megüresedett állásokat.

A megüresedett mezőkövesdi főszolgabírói állásra öt pályázat érkezett. A kijelölő bizottság mind az öt pályázót jelölte. A pályázók a következők: Zsóry Lajos, Zombory Zoltán, Kovács Lóránd, Maklár Dezső és Fekete László.

Ezek közül Zombory Zoltán, Maklár Dezső és Fekete László pályázatukat visszavonták. — A közgyűlés közfelkiáltással Zsóry Lajost választotta meg a megüresedett mezőkövesdi főszolgabírói állásra.

Zsóry Lajos megválasztásával megüresedett mezőkövesdi szolgabírói állásra dr. Nyilas Ferenc és Sáfrány Jenő közigazgatási gyakorlók pályáztak. A közgyűlés, miután Sáfrány Dezső visszalépett dr. Nyilas Ferenczet egyhangúlag választotta meg szolgabíróvá.

A két megválasztott tisztviselő nyomban letette az esküt.

A tis. apolgári VASUT.

A megye új hozzájárulása.

Miskolcz, február 14.

Megirtuk, hogy a tiszapolgári vasutat építő társaság törzsrészenyijegyzés útján újabb ötvenezer korona hozzájárulást kért a vármegye törvényhatóságától.

A tegnapi megyegyűlés elé az állandó választmány javaslata került, amely a vármegye jövő fejlődésének jól felfogott érdekeinek kötelességszerű szem előtt tartásával, javasolta az ötvenezer korona hozzájárulási összeg megszavazását.

A tegnapi megyegyűlés elfogadta az állandó választmány javaslatát és megszavazta az ötvenezer korona hozzájárulást.

Megakart halni egy szerelmes kereskedősegéd.

Miskolcz, február 14.

(Saját tudósítónktól. Egy fiatal, szomorúan szerelmes kereskedősegéd: Gárdos Goldberger Pál akart tegnap délután 1 órakor megválni ettől a csunya, hol kacéran kacagó, hol bánatosan síró, kívánt és unt, áldott és átkozott életől. A naiv legény szerelmes volt. Mélyebben talált belenezni egy sőtészemű, mosolygós varróleányka szemébe, többet talált foglalni egy kedves, bohókás midinettel, aki teljesen megbolondította, megfosztotta józan kritikai képességeitől és egy mámoros, olyan nekem már minden mindegy pillanatban golyót röpített önmagába. A nehéz, szürke ólomgolyó azonban okosabb volt, mint az, aki irányította és nem sértette meg a szerencsétlen fiatal ember nemesebb szerveit, hanem a vállába fúródott.

Gárdos Goldberger Pál mindössze 18 éves. A kellemes külsejű, rokonszenves legény komolyan tette a szepet egy varróleánykának, aki azonban nem vette az esetet tulságos komolyan, mint a fiú. A leány könnyed gondolkodása bántotta a fiatal embert és e miatt gyakran komor viták fejlődtek ki. Ilyen kisebbrendű szerelmi szcénák volt közöttük tegnap délután is. — Gárdos Goldberger Pál haragosan hagyta el a leányt. A fiú ott-hon keveset beszélt, gyorsan megébedelt és már 1 órakor üzletben volt. Kollégáival alig váltott néhány szót. Gárdos Goldberger Pál Soós József Széchenyi-utca konfekció üzletébe volt alkalmazva. A boldogtalan, szerelmes fiú nagyon kevés ideig tartózkodott az üzletben. Felment az első emeleten levő raktárba és ott követte el tettét.

Az emeleten levő raktárban elhangzott lövés zajára figyelmesek lettek az üzletben tartózkodó alkalmazottak és felrohantak az emeletre, ahol az eszméletlen állapotban találták Gárdos Goldberger Pált. A revolver még füstölött a boldogtalan fiatal ember mellett. Az első segítségben dr. Kertész Lajos orvos részesítette a szerencsétlen leányt. Majd megjelentek a mentők, akik Gárdos Goldberger Pált az Erzsébet-kórházba szállították.

A szerelmes kereskedősegéd állapota nem veszélyes.

Betörők jártak a lakásban.

Reggel tudósítójától.

Miskolcz, február 14.

Kellemetlen meglepetésben volt része tegnap este Ferner János magánhivatalnoknak. Este nyugodtan tért haza a Csabai-kapun levő lakására. Amint lámpát gyújtott, észrevette, hogy míg ő távol volt, hivatlan vendégek jártak a lakásban. A szekrény ajtajai nyitva voltak, az asztalról könyvek hiányoztak. Később még so-

moruban tapasztalta, hogy fehérneműi, ruhái tűntek el. A meglopott magánhivatalnok azonnal a rendőrségre sietett és jelentést tett az esetről. Detektívek mentek ki a lakásba. A betörőket keresi a rendőrség.

HIREK.

— A vármegye közgyűlése. Borsodvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap tartotta évnyelvényes rendes közgyűlését dr. Tarnay Gyula főispán elnöklété alatt. A közgyűlés alispánt választott és több fontos ügyet intézett el. Délután 1 órára a közgyűlés egész tárgysorozatát letárgyalták.

— Choinoky Jenő dr. előadása. A Miskolczi Szabad Egyetem IV. tanfolyamán vasárnap kezd meg Choinoky Jenő, a kolozsvári egyetem tudós tanára előadásait Khináról. Ez alkalommal tehát kivételesen vasárnap is lesz szabad egyetemi előadás, mert Choinoky professzor csak négy egymásután következő napra vállalkozhatott. Így vasárnap kezd, hétfőn, kedden folytatja és szerdán fejezi be előadásait. Általános nagy érdeklődés nyilvánult meg a Szabad Egyetem hallgatósága körébe eddig is ezen előadások iránt, ami nem is csoda: az előadó tudós tanár egyénisége, élvezetes előadása, amelyben már volt része a miskolci közönségnek a Szabad Egyetem II. tanfolyamán, mikor a földről és az emberről adott elő Choinoky, meg a tárgy érdekessége, — hiszen korunkban újra meg újra az érdeklődés központjába lép Khina, csakvonzó erőt gyakorolhat mindazokra, akik érdeklődést tanusítanak korunk nagy történelmi eseményei iránt.

— Főispáni kinevezések. Tarnay Gyula dr. főispán a tegnapi közgyűlésben dr. Gyürky Zoltán végzett joghallgatót tb. megyei aljegyzőnek, dr. Radó Gyula edelényi ügyvédet tb. megyei alügyészszé nevezte ki.

— Szerényi Nándor dr. előadása. A Szabad Egyetem két napon, csütörtökön és pénteken a vármegye gyűlése miatt nem a vármegyeházán, hanem a ref. főgimnázium igazgatóságának szíveségéből a ref. főgimnázium tornacsarnokában tartotta meg előadásait. Értesítjük az Egyetem hallgatóságát, hogy szombaton már újra a megyeház nagytermében folytatja előadását Szerényi Nándor az érzékszervekről.

— A hadsereg leszerelése nem biztos, de az bebizonyított tény, hogy a Miskolczi árucarnok Széchenyi-u. 102. legolcsóbb bevásárlási forrás. Saját érdekében tekintse meg a kirakatot.

— Fényképeket, olcsón és tisztán kidolgozással készít Barkó fényképező, Sötétkapu (volt Vánca-műterem.)

SZÍNHÁZ

Színházi műsor

Szombaton: A dada, erkölcsrajz.

Vasárnap este: Éva, operette.

A DADA.

Bródy Sándor színműve.

Erzsébet, a szomorú, örömtelen életű Dada, az öntudatlan bünt, az önhibátlan vétek terhével sújtott testben az ártatlan, tiszta lelket, az élet szennyes porába hullott ékes romlatlanságot személyesíti. Erzsébet csöndesen, az életét fenyegető nehéz viharok megérzése nélkül, mosolyogva, szüzi érintetlenségben ballag az élet országútján. Amíg tekintete fenjár a magasságban, lábai alatt megbillen egy göröngy, — csuf fekete göröngy — és elbukik Erzsébet. Romlatlan lelke nem ismeri a bűn fogalmát s világra hozott aprósága mellett dudolja a bús kis Erzsébet a bölcsődalt, amíg az élet kíméletlenül fonja a szálakat a kis falusi leány megható tragédiájához.

Erzsébet elesik, a falu kigunyója, kikacagja, a szégyen, a megéi-hetés gondja elhajtja a szülőfalú földjéről a vadvirágos buja mezőkről a nagyvárosba. Itt azután Erzsébet — a dada — gyufát iszik és elmegy a megzaklatott élet után pihenni a földbe.

Bródy Sándor ezt a darabját nagyon régen írta. Az idő sokat rohan azóta, új emberek, a színpad új mesterei jöttek, mentek az évek hosszú sorozatán keresztül. A „Dada“ azonban nem kopott, az élet piros színeit nem hagyta el. Mert a története, a levegője nem kitalált mese, az élet tartotta oda az írónak és Bródy Sándor — a legmelegebb szívű ember — kezében megkapta azt a zománcot, a mit a költő szíve az író képzeletével ölelkezve vont rá.

A darab nem vált ki nagy hatásokat, nem ráz meg kegyetlen erővel, nem markol bele brutálisan, véresen a lelkünkbe. Szeliden, halk szomorúsággal vezet át az élet bánatútján, bevilágítja halkán lobogó fényvel az életet, amely cinikus szívtelenséggel fonja, szövi a kis Erzsébetnek — mennyi sok Erzsébet — a csöndes tragédiáját. — És a Bródy Sándor hatalmas írói ereje, hűséges színezése, soha rítkító színekhez nem hajló rajza meg tud hatni, meg tud könnyeztetni a kicsiny, de megdöbbenően igaz tragédia meghallgatásánál. — Ugy érezzük, mintha ez a nagyszívű, forró lelkű ember fogná a kezünket és bus mosolygással vezetne az életből kiszakított kis tragédia nehéz mesgyéjén keresztül.

A dada tegnap esti előadása szép és értékes művészi sikerét jelenti a színháznak. Ritkán tapasztalható gondtal, szeretettel, a kiváló íróhoz méltó igyekezettel van az előadás kidolgozva. A rendező, az előadók és mindenki törekedett a helyén lenni. — a'ig csuszott is valami hánulatrontó a sikerre teljességgel rászolgáló előadásba.

A címszerepben valósággal tanulmányra alkalmas alakítást nyújtott Rettegny Margit. A mű-

vészónék is, nekünk is, akik hallgattuk, szokatlan volt a darab levegője, a millió, amelyben a történet lejátszódik. Sok türelem, a hivatás, de különösen ennek a szerepnek a szeretete kellett hozzá, hogy az ilyen pompásan kidolgozott, minden apró részletében finoman éreztetett formában kerüljön színpadra. Rettegny Margitnak ezt a szereplését, mint határozott, értékes művészi sikerét kell feljegyezni és méltatni. Ez annál többet jelent, mert a szerep maga olyan természetű, amely könnyen adja az alkalmat az igazi mederből való kiköppenésre, tulzásokra, a megtaposott lelki leány érzésvilágának ríktó aláfestésére. Szívesen állapítjuk meg, hogy a szerep nehéz követelményei mindenben kitűnő érzékeltetőre találta Rettegny Margitnál, aki erőltetés nélkül, közvetlenül, melegen, őszinteséggel rajzolta meg mindenben a kis falusi leány tragikus életét. A művésznőt minden felvonás után sokszor hívta a közönség elismerő tapsa a függöny elé. Kedves meglepetés volt az előadásban Császár Camilla játéka. Az élet, az örömeik után vágyódó fiatal bakfist (Elza) adta valósággal frappirozó hatással. Bájosan,

szeretetreméltó kedvességgel, — nagyszerű temperamentummal, üde frissességgel adott értékes tartalmat kis szerepének, amely a második felvonás egyetlen jelenetében nyílt tapsra ragadta a közönséget.

Doktor János a rendezés eléggé nem dicsérhető gondos, lelkiismeretes munkáján kívül az iszákos, elégedetlen paraszt (Bolygó) szerepét látta el. Minden szava nyomán kacagás csendült fel, minden gesztusa és mozdulata kifejező erejű volt. Hasonlót kell mondani Niczkyné Ilonáról, aki pompás találmányossággal játszta Bolygónét. László Gyula (Frigyes) kitűnő volt, ugyancsak Vidor József is találóan adta vissza szerepe hangulatát. Harsányi Margit (Frigyesné) tulzatosan ríktó volt hangban és játékban. Sziklai Jenő messze maradt a szerep lényegétől. Úgyes volt és frissen pattogó Hamvainé a szakácsné szerepében. Előfordult olyan színész is, aki egy borzalmas, a sírból kiásott maszkkal majdnem felborította az első felvonás hangulatát. Ezen a rendezőnek kell javítani.

Nagy közönség nézte az előadást, amelyet ma megismételnek. f. ö.

Döntő csaták előtt.

A janinai görög vereség.

Éjszakai telefonjelentések.

Kisebb csatározások folynak a harctéren. Mindkét ellenfél készüli a döntő ütközetre, melynek már legközelebb meg kell történni. A janinai nagy görög vereségről érkeztek még részletes jelentések. Ezek a legújabb hírek:

A janinai török győzelem.

Rómából jelentik: Olasz hadihajók drótnélküli táviratot kaptak, a mely szerint Janinánál a görög csapatok borzalmas vereséget szenvedtek. A görögök vad futásban menekültek a törökök elől. A görögök kétezer halottat és sebesültet hagytak a csataterén.

Kolera egy török kikötőben.

Konstantinápolyból jelentik: Kartallban, a Márvány-tenger partján levő kikötőben ismét fellépett a kolera. Tegnap 20 megbetegedés történt.

Nem bomlik fel a balkáni szövetség.

Belgrádból jelentik: Pasic szerb miniszterelnök egy ujságírónak kijelentette a következőket: — Nem igaz, hogy a balkáni szövetség felbomlik. Szerbia eddig is eleget tett kötelességének a szövetségeseikkel szemben és a jövőben is eleget fog tenni annak. A szövetségeseik provokálják a döntő harcot, hogy ezzel sietessék a háboru gyors befejezését.

Törökországnak van pénze a háborura.

Konstantinápolyból jelentik: A török pénzügyminiszter egy ujságíró előtt ezeket jelentette ki:

— Nem igaz, hogy pénzügyi kimerülés fenyegeti Törökországot és emiatt nem bírja a háboru foly-

tatását. Az igaz, hogy a külföldről nem lehet kölcsönt kapni. De a török kormány belső kölcsönrel szerzett annyi pénzt, hogy folytathatja a háborút.

A drinápolyi idegenek sorsa.

Bécsből jelentik: Hir szerint a bolgár kormány hajlandó beleegyezni, hogy a Drinápolyban levő idegenek számára az egyik városrészt, mint semleges zóna kijelöltesék.

Eredménytelen a bolgár-román tárgyalás.

Szófőből jelentik: Ma volt az első hivatalos tanácskozás Ghyka herceg román delegátus és Szarafow bolgár delegátus közt. — A tanácskozáson Danew nem vett részt. A tárgyalás negatív eredménnyel végződött és nem sikerült semmi megállapodást létesíteni. Az általános meggyőződés az, hogy sok nehézségbe fog ütközni a bolgár román konfliktus elintézése.

Nikita nem hagyja Skutarit.

Cattaróból jelentik: Nikita király buzdító beszédet intézett a harcban levő montenegrói katonákhoz. Skutari bevételre tüzelve őket. Kijelentette, hogy Skutarinak mindenáron Montenegroének kell lenni és inkább agyonlővi magát mintsem, hogy lemondjon Skutariról.

Skutari és Janina sorsa.

Konstantinápolyból jelentik: A török kormány reméli, hogy Skutari és Janina a háboru végéig tartani tudják magukat. Ez esetben ez a két város a békekötésnél mint cseretárgy szerepelne. Ha ez nem

volna lehetséges, bekebelezik őket a független Albániába és a török szuverénitás jeléül mindkét helyen török helyőrség marad.

Török hadihajó Máltánál

Londonból jelentik: A Hamide nevű török cirkálóhajó Malta szigetéhez érkezett. A Reutter-ügynökség jelentése szerint a hajó csak 24 óráig maradhat Máltánál és ezen időn belül, ha nincs megsérülve, el kell távoznia.

Hírek a harctérről.

Konstantinápolyból jelentik: Drinápolynál egnap csend volt. A csatáldzsaik török felderítő hadosztály előőrsei sáncmunkálatokon dolgoznak, amiben a bolgár tüzérség sikertelenül igyekezett megakadályozni. A török balszárny előnyomult és visszavonulásra bírta a bolgárokat.

Döntő csata előtt.

Párisból jelentik: Csatáldzsa körül legközelebb döntő jelentőségű ütközetre várható. A portán aggodalmat kelt, hogy a bolgárok színtel visszavonulásaikkal ki akarják csalni a törököket elsáncolt védelmi pozíciójukból. — Ez azért lenne veszedelmes, mert itt a bolgárok számbelileg tulsulyban vannak.

A felekezeti tanítók fizetésrendezése.

Budapest, február 14.

(Telefonjelentés.) A „Budapesti Tudósító” jelenti: A felekezeti tanítók fizetésrendezésére vonatkozó javaslat módosítása iránt a magyarországi református egyházak egyetemes konventje külön kérvénnyel fordul a képviselőházhoz. A kérvényt Antal Géza képviselő adja be és indokolja.

Bizalom a kormányban.

Budapest, február 14.

(Telefonjelentés.) Dahinter Ernő munkanapra képviselő tegnap beszámolót tartott a közhalmi kerületben. A választók bizalmat szavaztak a képviselőnek és táviratban üdvözölték Lukács László miniszterelnököt és gróf Tisza Istvánt.

Orosz kém a sziléziai erődök körül.

Bécs, február hó 14.

(Telefonjelentés.) A sziléziai határ mentén megfigyelték, hogy egy idegen sokat megfordul az erődök körül és azokról fényképfelvételeket készít. Mikor ezt két-

ségtelenül megállapították, keresni kezdték az idegent, de az eltűnt. Rájöttek, hogy az illető orosz vezérkari tiszt, aki összejárt egy osztrák-magyar vezérkari tiszttel. Ez utóbbi, mikor megtudta, hogy rájöttek szörnyű bűnére, öngyilkosságot követett el.

Magyar királyi államvasutak. 40968/1913. sz. FIVA.

HIRDETMÉNY.

Rendkívüli forgalmi viszonyok következtében a vasuti üzletszabályzat 75. §. (3.) 5. és a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 14. cikkéhez tartozó végrehajtási határozmány 6. §. (3.) 2. pontja alapján, kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak folyó évi február hó 11-én 11221/913. sz. a. kelt engedélyével folyó évi február hó 12-étől kezdve visszavonásig érvényesítendő három (3) napi póthatáridőt állapítottuk meg mindazokra a teherárakra melyek a ruttká-salgótarjáni vonal állomásain feladásra kerülnek, vagy e vonal állomásaira kiszolgáltatásra érkeznek, vagy továbbá amelyek e vonalat átmenetben érintik.

Ezt a póthatáridőt az érvényben levő fuvarozási határidőn és póthatáridőn kívül egy a magyar, osztrák és bosnyák-hercegovinai, mint a nemzetközi forgalomban érvényesítjük és élő állatok, friss hús-, friss gyümölcs-, friss főzelék-, valamint tojásküldeményekre nem alkalmazzuk.

Az igazgatóság.

APOLLO nagy mozgószínház WEIDLICH-PALOTA

Feb. uár hó 15-én szombaton és 16-án vasárnap:

A sátán.

(Az ember tragédiája.) S. injáték 7 felvonásban.

— Előadás idő teljes két óra. — Ezen előadásra félárú jegyek nem adnak ki.

Az előadások kezdete:

Hétköznapokon délután 6 és este 9 órakor. Vasár- és ünnepnapon délután 4-1 8 4, fél 6, 7 és fél 9 órakor

Alamillag ólomzárolt

mindennemű gazdasági vetőmagvak, kertimagvak nagyban és kicsinybeni raktárát, zsák- és ponyvakölcsönző intézetét ajánlja a t. gazdaközönség figyelmébe

Bornstein Soma Miskolcz, Széchenyi-utca 139. sz. (Márkus-palota.)